

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem JUDr. Lukášem Hlouchem, Ph.D., ve věci

žalobce: M. S.
e. č. X
st. přísl. X
t. č. pobytem X

proti

žalovanému: Ministerstvo vnitra České republiky
poštovní schránka 21/OAM, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 18. 10. 2019, č. j. OAM-419/LE-LE05-LE26-2019,

takto:

- I. Žaloba **s e z a m í t á**.
- II. Žalobkyně **n e m a j í p r á v o** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Včas podanou žalobou ke Krajskému soudu v Brně (dále též „krajský soud“) žalobce brojil proti rozhodnutí žalovaného ze dne 18. 10. 2019, č. j. OAM-419/LE-LE05-LE26-2019 (dále též „napadené rozhodnutí“), jímž byla jejich žádost o udělení mezinárodní ochrany zamítnuta jako zjevně nedůvodná podle ust. § 16 odst. 2 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění ke dni vydání napadeného rozhodnutí (dále jen „zákon o azylu“).

II. Napadené rozhodnutí

2. Žalovaný v rámci odůvodnění napadeného rozhodnutí nejprve zrekapituloval obsah správního spisu a dosavadní průběh řízení. Následně se již zabýval tím, proč postupoval podle ust. § 16 odst. 2 zákona o azylu a žádost o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodnou zamítl. Konkrétně žalovaný uvedl, že se žalobcem byl proveden pohovor ze dne 4. 9. 2019, v němž sdělil, že žil ve své vlasti v rodné vesnici. Odešel odtud, protože alžírský stát ohrožuje lidi jako on a vyhrožuje jim. Poslali mu několik předvolání k nástupu na vojenskou službu, ale on je odmítl. Proto je nebezpečí, že by v případě svého návratu do vlasti šel do vězení. Původně si jako cílový stát emigrace vybral Rusko. S vycestováním mu finančně vypomohla rodina. V minulosti nebyl trestně stíhán. Ve vlasti měl problémy, protože při pochodech v rámci hnutí MAK občas problémy bývají (zejm. bití policií). Zažil tuto situaci jednou, ale už si nepamatuje, kdy k tomu došlo, ale pravděpodobně v roce 2012 či 2013, když studoval na univerzitě. Žádné další potíže v souvislosti se svým členstvím v MAK neměl.
3. Ohledně své národnosti žalobce sdělil, že je Kabyl, ačkoliv má státní občanství Alžírsko. Rozhodl se požádat o azyl během svého pobytu v Rusku, protože se nechtěl vrátit do Alžírsko, kde riskuje vězení. Posléze si ale uvědomil, že Rusko není dobrá země, a rozhodl se odjet do ČR. Žalobce si myslí, že by byl uvězněn kvůli členství ve hnutí MAK, neboť všichni oficiální členové hnutí odjíždějí z Alžírsko. Své problémy související s tímto hnutím však během pobytu v Alžírsku nijak neřešil a na nikoho se neobrátil s žádostí o pomoc, neboť se domnívá, že stát vystupuje proti všem Kabyům. Při vydání cestovního dokladu žádné potíže neměl. Podle svého tvrzení žalobce hnutí MAK pořád podporuje. V Alžírsku žijí jeho rodiče a několik sourozenců. Má také dva bratrance ve Francii.
4. Žalovaný při posouzení žádosti o udělení mezinárodní ochrany vycházel především z výpovědi žalobce a dále informací o zemi původu, konkrétně z Informace OAMP Hodnocení Alžírsko jako bezpečné země původu ze dne 9. 4. 2019 a Alžírsko – vztah Berberů a Arabů ze dne 5. 1. 2017 a z informace MZV ze dne 9. 6. 2017, č. j. 104340/2017-LPTP.
5. Žalovaný především uvedl, že Alžírsko je v souladu s ustanovením § 2 vyhlášky č. 328/2015 Sb. bezpečnou zemí původu ve smyslu ustanovení § 2 odst. 1 písm. k) zákona o azylu. Dále uvedl, že v Alžírsku nedochází k pronásledování, mučení nebo nelidskému či ponižujícímu zacházení či trestům a k hrozbě z důvodu svévolného násilí v případě mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu. Žalovaný shledal, že v případě žalobce lze Alžírsko považovat za bezpečnou zemi původu.
6. K příběhu žalobce žalovaný konkrétně uvedl, že výpovědi a tvrzené problémy žalobce v zemi původu se jeví jako přinejmenším značně nadsazeny, ne-li zcela vymyšleny, neboť obsahují zásadní nesrovnalosti. Podle názoru žalobce hnutí MAK podporuje náboženství, které žalobce vyznává (tzv. amazigh), ovšem toto slovo znamená berberský jazyk. Tento jazyk byl v Alžírsku uznán jako národní i úřední jazyk. Jak

uvádí též informace OAMP o vztahu Berberů a Arabů, cílem Hnutí za autonomii Kabýlie je vytvoření svobodného a suverénního státu na území převážně berberské oblasti Kabýlie na severu Alžírska. Tento cíl však žalobce v průběhu řízení nezmínil, neboť pouze uváděl, že MAK podporuje jejich kulturu a náboženství.

7. Hlavní rozpor žalovaný spatřoval v tom, že žalobce nejprve tvrdil, že riziko spatřuje v možném uvěznění v důsledku nenastoupení vojenské služby, a poté následně začal tvrdit, že důvodem uvěznění má být jeho podpora MAK, přičemž však nebyl schopen specifikovat, jaký konkrétní trestný čin měl být záminkou pro jeho uvěznění. Pouze uvedl, že trestným činem je hnutí MAK.
8. Žalovaný zdůraznil, že z podkladů ve spisu vyplývá, že v Alžírsko obecně nedochází k pronásledování Kabylů ani podporovatelů hnutí MAK. Podle zprávy MZV ČR ze dne 9. 6. 2017, ačkoliv se postoj alžírských orgánů k MAK v čase vyvíjí a mění, a to od neformální tolerance až po zákazy jakýchkoliv veřejných aktivit či zadržení a výsledky organizátor nepovolených akcí, za poslední roky nebyl zaznamenán žádný případ trestního stíhání členů či sympatizantů MAK. Potvrzuje to i Informace OAMP o vztahu Berberů a Arabů na území Alžírska.
9. K argumentační linii žalobce týkající se nástupu k výkonu vojenské služby a související obavy z uvěznění žalovaný uvedl, že branná povinnost a povinná vojenská služba patří k základním státoobčanským povinnostem. Žalobce je případem člověka, který má averzi vůči výkonu vojenské služby, což z něho ale nečiní uprchlíka. Žalovaný nenašel žádné indicie svědčící o tom, že by případný výkon vojenské služby mohl v případě žalobce představovat pronásledování či vážnou újmu.
10. Žalobce podle názoru žalovaného neprokázal, že Alžírsko nelze považovat za bezpečnou zemi původu. Proto žalovaný shledal naplnění podmínek podle ustanovení § 16 odst. 2 zákona o azylu.

III. Žaloba

11. V žalobě brojil žalobce proti napadenému rozhodnutí z následujících důvodů.
12. V právní řadě žalobce uvedl, že svou věrohodnou výpověď prokázal, že mu v zemi původu hrozí pronásledování či vážná újma. Žalovaný tedy nedostatečně zjistil stav věci.
13. Žalobce má za to, že v jeho případě nelze Alžírsko považovat za bezpečnou zemi původu, a to zejm. z důvodu jeho menšinového náboženského vyznání a povinnosti absolvovat vojenskou službu v rozporu s jeho přesvědčením.
14. K institutu bezpečné země původu žalobce poukázal na čl. 36 odst. 1 procedurální směrnice s tím, že podle jeho názoru předložil závažné důvody pro to, aby nebylo možné v jeho situaci považovat jeho zemi za bezpečnou zemi původu. Žalobce není ve smyslu relevantní judikatury povinen prokazovat, že by byl v zemi původu v horším postavení než jiní lidé, kteří mají stejné problémy.
15. Žalovaný tedy pochybil, pokud neposoudil důvody uváděné žalobcem jako důvody pro plné meritorní posouzení žádosti a následně pro udělení mezinárodní ochrany.
16. Z uvedených důvodů žalobce navrhl, aby bylo napadené rozhodnutí zrušeno a věc vrácena žalovanému k dalšímu řízení.

IV. Vyjádření žalovaného

17. V průběhu správního řízení se žalovaný zabýval všemi žalobcem uváděnými důvody, přičemž neshledal, že by žalobci v zemi původu hrozilo pronásledování dle § 12 zákona o azylu či vážná újma ve smyslu § 14a tohoto zákona, především z důvodu jeho nevěrohodných výpovědí a dále žalovaný ani nezjistil, že by o jeho osobu měly alžírské státní orgány nějaký zájem.
18. Je třeba především konstatovat, že žalobce je státním příslušníkem Alžírské demokratické a lidové republiky, kterou Česká republika v současné době považuje za tzv. bezpečnou zemi původu ve smyslu ust. § 2 odst. 1 písm. k) zákona o azylu, což je v napadeném rozhodnutí podrobně odůvodněno. Na základě výpovědí žalobce a použitých informací o zemi původu žalovaný rovněž učinil závěr, že i v případě žalobce lze Alžírsko považovat za bezpečnou zemi původu ve smyslu zákona o azylu, přičemž dle názoru žalovaného napadené rozhodnutí neodporuje ani zmiňovanému čl. 4 Listiny.

Dle názoru žalovaného, žalobce nebyl v průběhu správního řízení zkrácen na svých právech, přičemž žalobou nebylo zpochybněno rozhodnutí správního orgánu, kterým byla žádost o udělení mezinárodní ochrany zamítnuta jako zjevně nedůvodná dle § 16 odst. 2 zákona o azylu.

V. Posouzení věci krajským soudem

19. Žaloba byla podána osobou oprávněnou (ust. § 65 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, dále jen „s. ř. s.“), ve lhůtě stanovené v ust. § 32 odst. 1 zákona o azylu.
20. Soud ve věci rozhodl v souladu s ust. § 51 odst. 1 s. ř. s. bez nařízení ústního jednání, neboť účastníci řízení s tímto postupem souhlasili (nevyjádřili výslovný nesouhlas s tímto postupem) a krajský soud nepovažoval ústní projednání věci za nezbytné.
21. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů (ust. § 75 odst. 2 s. ř. s.) podle skutkového a právního stavu zjištěného s přihlédnutím k čl. 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. června 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (tzv. procedurální směrnice).
22. Ze **správního spisu** žalovaného krajský soud zjistil následující skutečnosti. S žalobcem byl proveden pohovor k podané žádosti o udělení mezinárodní ochrany dne 4. 9. 2019, z něhož vyplývá, že žalobce žil celý život na vesnici kromě roku 2011, kdy studoval. Jinak byl doma a nepracoval. Alžírsko se rozhodl opustit, protože dostal pět předvolání k nástupu na vojenskou službu, což odmítl. Obává se toho, že půjde do vězení. Považuje také chování státu vůči Kabylům za špatné. Nikdy nebyl trestně stíhán, problémy se státními orgány (s policií) měl pouze jednou v souvislosti s pochodem MAK asi v roce 2012 nebo 2013, když byl ještě na univerzitě. Základní vojenskou službu dosud neabsolvoval, podle jeho názoru je v jeho vlasti povinná. Podle jeho názoru alžírský stát odsuzuje Kabyle jen proto, že brání své náboženství a kulturu. Podle názoru žalobce je samotná existence hnutí MAK trestným činem. Problémy při opouštění vlasti neměl. Na příslušné instituce v Alžírsku se ohledně problémů souvisejících s podporou MAK neobrátil, neboť podle jeho mínění stát vystupuje proti všem Kabylům. ČR si žalobce vybral proto, že to je přívětivá a humánní země, ale

nejdříve odjel do Ruska, protože to bylo nejrychlejší. Ve Francii má příbuzné (dva bratrance), kteří jsou francouzskými státními občany.

23. Ve správním spisu jsou dále založeny použité informace o zemi původu, konkrétně Informace OAMP ze dne 9. 4. 2019 Hodnocení Alžírsko jako bezpečné země původu a dále Informace OAMP ze dne 5. 1. 2017 (Vztah Berberů a Arabů na území Alžírsko). Z posledně citované zprávy vyplývá, že berberská menšina představuje v Alžírsku zhruba třetinu obyvatel země. Berberský jazyk (tzv. amazight) je nyní uznávaným státním jazykem a byl v roce 2002 uznán národním jazykem, od roku 2016 pak byl uznán i jako úřední řeč. Ohledně střetů mezi státním režimem a snahami o nezávislost Kabýlie (oblasti na severu Alžírsko) se uvádí, že Kabýlie je oblastí dvou hlavních vzpour proti alžírskému státu: tzv. berberského jara roku 1980 a tzv. černého jara roku 2001. Současný konflikt souvisí s politikou arabizace, která vedla k ekonomicko-politické marginalizaci berberského obyvatelstva. S politikou arabizace vyjádřili nesouhlas zvláště obyvatelé Kabýlie, především mladí studenti, jejichž požadavky tvořily základ tzv. berberské otázky nebo kabylského kulturního hnutí. K hlavním požadavkům patřilo uznání kabylského dialektu jako národního jazyka, úcta k berberské kultuře a větší pozornost ekonomickému rozvoji Kabýlie.
24. Co se týče MAK (Hnutí za autonomii Kabýlie), uvádí se k němu, že je to politické demokratické hnutí, jehož hlavním cílem je zajistit lidu Kabýlie právo na sebeurčení. Současný předseda hnutí je v exilu. MAK navrhuje vytvoření svobodného a suverénního státu na základě referenda. Dokonce vytvořilo prozatímní vládu ve Francii v roce 2010.
25. Žaloba **není důvodná**.
26. Krajský soud v první řadě uvádí, že napadené rozhodnutí je srozumitelné a ve všech ohledech přezkoumatelné a je založeno na podkladech založených ve správním spisu. Skutkový stav věci jednoznačně vyplývá ze správního spisu.
27. K aplikované právní úpravě lze uvést následující. Podle ustanovení § 2 bodu 2 vyhlášky č. 325/2015 Sb. platí, že Alžírsko je v ČR považováno za tzv. bezpečnou zemi původu. Tento pojem je definován v ustanovení § 2 odst. 1 písm. k) zákona o azylu, podle něhož se bezpečnou zemí původu rozumí „*stát, jehož je cizinec státním občanem, nebo v případě osoby bez státního občanství stát posledního trvalého bydliště 1. ve kterém obecně a soustavně nedochází k pronásledování, mučení nebo nelidskému nebo ponižujícímu zacházení nebo trestům a k hrozbě z důvodu svévolného násilí v případě mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, 2. který jeho občané nebo osoby bez státního občanství neopouštějí z důvodů uvedených v § 12 nebo §14a, 3. který ratifikoval a dodržuje mezinárodní smlouvy o lidských právech a základních svobodách, včetně norem týkajících se účinných opravných prostředků, a 4. který umožňuje činnost právníkům osobám, které dohlíží nad stavem dodržování lidských práv.*“
28. Postup označení určitého státu za bezpečnou zemi původu je v souladu s tzv. kvalifikační směrnici. Před zápisem na vyhlášený, platný a účinný seznam bezpečných zemí původu musí kompetentní orgán shromáždit dostatečné informace o předmětné zemi (§ 23c zákona o azylu) a průběžně je aktualizovat (srov. čl. 37 procedurální směrnice). Přitom musí mimo jiné zohlednit pokyny a operační příručky a informace o zemích původu a činnosti, včetně metodiky Evropského podpůrného úřadu pro otázky

azyly týkající se podávání zpráv obsahujících informace o zemi původu, uvedené v nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 439/2010 ze dne 19. května 2010 o zřízení Evropského podpůrného úřadu pro otázky azylu, jakož i příslušných pokynů Úřadu vysokého komisaře OSN pro uprchlíky.

29. Jak uvádí tzv. procedurální směrnice (směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2013/32/EU ze dne 26. 6. 2013, o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (přepřacované znění), rozhodujícím faktorem pro posouzení odůvodněnosti žádosti o mezinárodní ochranu je míra bezpečnosti žadatele v zemi jeho původu. Pokud lze třetí zemi pokládat za bezpečnou zemi původu, měly by mít členské státy možnost označit ji za bezpečnou a vycházet z domněnky, že je pro daného žadatele bezpečná, pokud žadatel neprokáže opak. Označení třetí země jako bezpečné země původu pro účely této směrnice nemůže být absolutní zárukou bezpečnosti státních příslušníků dané země. Hodnocení, z něhož toto označení vychází, může ze své podstaty vzít v úvahu pouze všeobecnou občanskou, právní a politickou situaci v dané zemi a to, zda jsou původci pronásledování, mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání v praxi postižitelní, jsou-li v této zemi shledáni odpovědnými. Proto je důležité, aby v případě, kdy žadatel prokáže, že v jeho konkrétní situaci existují oprávněné důvody nepokládat danou zemi za bezpečnou, nebylo označení této země jako bezpečné považováno v jeho případě za směrodatné (viz body 42 – 46 preambule tzv. procedurální směrnice).
30. Podle čl. 36 odst. 1 Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. června 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (přepřacované znění), tedy tzv. procedurální směrnice platí, že třetí zemi, která je v souladu s touto směrnicí označena za bezpečnou zemi původu, lze po jednotlivém posouzení žádosti považovat ve vztahu k určitému žadateli za bezpečnou zemi původu, pouze pokud: a) žadatel má státní příslušnost této země, nebo b) žadatel je osobou bez státní příslušnosti a dříve v této zemi běžně pobýval a žadatel nepředložil žádné závažné důvody pro to, aby tuto zemi nebylo možno v jeho konkrétní situaci považovat za bezpečnou a mohl tak být uznán za osobu požívající mezinárodní ochrany podle směrnice 2011/95/EU.
31. Podle ustanovení § 16 odst. 2 zákona o azylu platí, že jako „zjevně nedůvodná se zamítne i žádost o udělení mezinárodní ochrany, jestliže žadatel o udělení mezinárodní ochrany přichází ze státu, který Česká republika považuje za bezpečnou zemi původu, neprokáže-li žadatel o udělení mezinárodní ochrany, že v jeho případě tento stát za takovou zemi považovat nelze.“ Koncept tzv. bezpečné země původu je tedy v kontextu zákona o azylu použit jako určitý odklon ze standardního způsobu meritorního řešení věci, a to za pomoci konstrukce vyvratitelné domněnky nastolené ex lege.
32. Jak vyplývá z podkladů založených ve správním spisu a jak je krajskému soudu známo, organizace MAK (*The Movement for the Autonomy of Kabylie*) vznikla také během tzv. černého jara v roce 2001 s cílem bojovat za nezávislost Kabýlie. Poté vypukly v oblasti Kabýlie hlavní nepokoje, které postupně ustaly po poskytnutí některých výhod ze strany prezidenta Abdelazize Bouteflika. Lze souhlasit se žalovaným v tom, že zprávy obsažené ve správním spisu nevypovídají nic o pronásledování členů organizace MAK anebo dalších hnutí v oblasti Kabýlie, jejichž cílem je posílení kulturních tradic Berberů či dokonce zřízení nějaké formy autonomie.

33. K jednotlivým žalobním námitkám krajský soud uvádí následující zdůvodnění. Žaloba je založena na dvou argumentačních liniích, a to jednak tvrzení o žalobcově členství a sympatiích ke hnutí MAK, a dále pak obava z nástupu vojenské služby, resp. z nepříznivých následků případného nenastoupení k odvodu.
34. Podle přesvědčení krajského soudu však žalobce svou výpověď neprokázal, že mu v zemi původu hrozí pronásledování či vážná újma. Nečelil kvůli svému členství a sympatiím k MAK žádnému individualizovanému útlaku ze strany státní moci. Jediný incident, kdy měl být zadržen policií, se udál před mnoha lety a s odchodem z vlasti zjevně nesouvisí (sám ho datoval někdy do let 2012 – 2013). Na tom nic nemění ani skutečnost, že v pohovoru zmínil, že kdyby mohl, přihlásil by se k nezávislému kabylskému státu a stále se považuje za zastávce hnutí MAK. Evidentně však není žádným aktivním reprezentantem tohoto hnutí, který by představoval riziko pro panující alžírský státní režim.
35. Co se týká tvrzeného útlaku vůči Berberům v Kabýlii, krajský soud má za to, že z vývoje reálií v zemi původu žalobce jednoznačně vyplývá, že se situace značně zlepšila a došlo také uznání jazyka amazigh za národní i úřední jazyk. Tím byla valná část požadavků místních obyvatel na zrovnoprávnění kultury a jazyka respektována.
36. Podle názoru krajského soudu žalobcův azylový příběh rozhodně nevyvrací domněnku, že i v jeho případě lze Alžírsko považovat za bezpečnou zemi původu. Důvody, pro které žalobce není z hlediska svého smýšlení konformní s alžírským státním režimem, nijak nesouvisí s jeho náboženským vyznáním, nýbrž vyplývají z příslušnosti k berberskému etniku z oblasti Kabýlie. Krajský soud neshledal, že by žalobcův příběh vykazoval znaky pronásledování či rizika vážné újmy pro žalobce, který přísluší k tomuto velmi početnému etniku.
37. Pokud žalobce uváděl, že se obává uvěznění v důsledku nenastoupení vojenské služby, to z něho ještě nečiní uprchlíka. Alžírsko dodržuje lidská práva a základní svobody (viz Informace OAMP ze dne 9. 4. 2019 Hodnocení Alžírsko jako bezpečné země původu). Nástup vojenské služby lze chápat jako státoobčanskou povinnost, přičemž žalobce nijak konkrétněji nezdůvodnil, že by bylo v rozporu s jeho náboženskou vírou či svědomím vojenskou službu nastoupit. Navíc v Alžírsku neprobíhá v současné době žádný ozbrojený vojenský konflikt, který by žalobce měl vystavit nebezpečí či riziku újmy na zdraví či životě, a to ať už z azylově relevantního pohledu jako civilistu, anebo jako případného kombatanu.

VI. Závěr a náklady řízení

38. Ze všech shora uvedených důvodů krajský soud rozhodl o žalobě tak, že ji v plném rozsahu zamítl, jak je uvedeno ve výroku I. tohoto rozsudku.
39. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto ve smyslu ust. § 60 s. ř. s., podle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl na věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. V dané věci neúspěšný žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení (výrok II.) a žalovanému v souvislosti s tímto řízením žádné náklady nad rámec

jeho běžné úřední činnosti nevznikly, respektive ani úhradu nákladů řízení nepožadoval, protože se mu náhrada nákladů řízení nepřiznává (výrok III.).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvojím vyhotovení u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 19. února 2021

JUDr. Lukáš Hlouch, Ph.D., v.r.
samosoudce

Za správnost vyhotovení:
K. M.